

Жыве
Беларусь!

Народная Газета

Орган
Вярхоўнага Савета
Рэспублікі Беларусь

№82(595) 4 мая 1993 г. Аўторак.

Выдаецца з кастрычніка 1990 года на беларускай і рускай мовах.

Тыраж 618816 экз.

Кошт у розніцу — 4 руб.

ФАКС

Вкратце

В первой декаде июля, как уже сообщалось, пройдет I съезд белорусов мира.

Основные его мероприятия пройдут в Минске, Несвиже, Новогрудке и у озера Нарочь.

О широком освещении события шел на днях разговор на совещании в Министерстве информации.

Фестиваль студенческой молодежи Беларуси пройдет с 5 по 9 мая в Витебске.

В городе над Западной Двиной соберутся представители всех вузов и ряда других учебных заведений республики.

Румынские власти задержали на Дунае 11 кораблей и около 60 барж.

На борту судов были обнаружены грузы, запрещенные к перевозке в соответствии с объявленным ООН в отношении Югославии эмбарго. Среди задержанных кораблей 10 украинских и один словачский.

Со вторичного утра в Восточной Германии бастуют рабочие 20 металлургических заводов.

Цель забастовок — заставить работодателей повысить заработную плату.

Вчера боевики красных кхмеров атаковали военную правительственную базу в центральной части Камбоджи.

Боевики в течение нескольких часов удерживали контроль над местным аэропортом, однако позднее правительственным войскам удалось вытеснить их оттуда.

И ВОЗ на Гомельщине

С этого месяца в Гомеле и области начинается осуществление программы Всемирной организации здравоохранения.

Предусматриваются исследования состояния здоровья, радиометрия продуктов питания, ультразвуковое обследование щитовидной железы. В первую очередь бригада врачей осмотрит детей, проживающих на территории с уровнем загрязнения 15 кюри и живущих в областном центре.

Владимир ААРИОНОВ.

Индия, встречай премьера!

В первой половине мая правительственная делегация во главе с Председателем Совета Министров Беларуси Вячеславом Кебичем посетит Индию.

Во время визита ожидается подписание декларации о принципах и направлениях сотрудничества между Индией и Беларусью, соглашения об экономическом сотрудничестве и торговле и ряда других.

Кто-то должен быть в поле, потому что не воин

Исполком Центральной рады Белорусской социальной-демократической громады высказал позицию по вопросу о присоединении к коллективной безопасности, который рассматривался недавно на сессии Верховного Совета Беларуси.

По мнению социал-демократов, присоединение к договору с воюющими и политически нестабильными государствами опасно и авантюризм. Громада целиком поддерживает позицию Председателя Верховного Совета С.С.Шушкевича и инициативу проведения референдума по этому вопросу.

Ирина ФЕДОРОВА.

С новыми пошлинами!

Десять процентов минимальной заработной платы, это значит 450 рублей, стоит с 1 мая проезд через пограничные контрольно-пропускные пункты "Брузги" и "Берестовица", что под Гродно, для тех автомобилистов, которые решили побывать в Польше.

При проезде грузовых автомобилей плата составляет 40 процентов минимального заработка, или 1.800 рублей.

Новые пошлины установлены решением Гродненского облисполкома.

Константин БОЛОТЕВИЧ.

Национальный чемпионат Беларуси по футболу

Положение команд после 23-го тура

	И	В	Н	П	М	О
Динамо Мн	22	19	3	0	63	-13
КИМ	21	11	7	3	29	-13
Фандок	22	11	7	4	20	-6
Беларусь	21	12	4	5	30	-14
Неман	22	10	8	4	20	-28
Динамо Бр	22	9	7	6	23	-15
Днепр	22	9	6	7	30	-24
Торпедо Мг	22	7	10	5	23	-17
Шахтер	21	7	8	6	15	-22
Торпедо Мн	21	5	9	7	18	-21
Молодечно	22	6	9	7	30	-28
Торпедо Мн	21	5	9	7	18	-21
Гомсельмаш	22	6	6	10	15	-23
Строитель	22	6	5	11	16	-26
Локомотив	22	3	10	9	18	-27
Ведрич	21	4	5	12	16	-41
Обувщик	21	2	6	13	10	-32
Торпедо Ж	22	1	3	18	13	-48

3 жыцця грошай

...А тэхніка не пагвадзіце!

"Трэба рэзка пашырэнне падтрымкі сярэдняга і малога бізнесу!" — заявіў на сваёй прэс-канферэнцыі старшыня Нацыянальнага банка Беларусі Станіслаў Багданкевіч.

У канцы красавіка беларуская дэлегацыя прыняла ўдзел у другім міжнародным беларускім кангрэсе ў Санкт-Пецярбургу і ў пасяджэнні савета ўраўнаважанага Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця.

У асноўным аб гэтых мерапрыемствах ішла размова на прэс-канферэнцыі. Акрамя таго, Станіслаў Багданкевіч паведамаў, што ў Санкт-Пецярбургу ўтвораны арганізм па стварэнню ў рамках СНД Міждзяржаўнага банка, што ў Лондане ён выступіў з ініцыятывай стварэння ў Мінску Інвестыцыйнага банка. На пытанне, ці гатова Беларусь да ўваўлення сваёй нацыянальнай валюты, Станіслаў Антонавіч сказаў: тэхнічна — так.

Сяргей ПЕТРЫКАВЕЦ.

Пасля падзеі

Крок да аб'яднання зроблены

У мінскім Палацы літаратуры адбылася Каардынацыйна-дэмакратычна-патрыятычная сесія Беларусі, у якой прынялі ўдзел такія вядомыя партыі і рухі, як Беларуская сацыял-дэмакратычная грамада, Партыя народнай згоды, згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" і іншыя. Прысутнічаў на нарадзе і Старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі Станіслаў Шушкевіч.

Лідары партыі і рухаў дэмакратычнай накіраванасці выказалі свае меркаванні наконт магчымасці і мэтазгоднасці ўваўлення прэзідэнцкай улады на Беларусі, стварэння шырокай кааліцыі палітычных партыі і рухаў, якія выступаюць за нейтральны статус Беларусі, за поўную яе незалежнасць. Не заставіў баку ад размовы і кіраўнік нашай дзяржавы.

У перапынку мы пацікавіліся ў старшыні Беларускай сацыял-дэмакратычнай грамады Алега Трусава, як ён ацэньвае і саму

нараду, і тую меркаванні, што на ёй павінна было ледзь ці не стварыцца новае палітычнае аб'яднанне:

— Я не ведаю, хто такія выказваў думкі, я лічу, што адбылася вельмі добрая падзея: упершыню за год поўнага нейтралітэту Старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі Станіслаў Шушкевіч, які ўвесь час быў як бы сам па сабе, прыйшоў на нараду дэмакратычных сіл рэспублікі, паслухаў іх меркаванні і выказаў свае. Ніякіх тут аб'яднанняў не планавалася. Іншая справа, што сам факт з'яўлення на нашай нарадзе Шушкевіча, і сам факт падтрымкі яго пазіцыі ўсім партыям, рухамі, якія тут прадстаўлены, гаворыць аб тым, што на гэтай базе на будучым рэфэрэндуме можа адбыцца шырокая кааліцыя дэмакратычных сіл, пра якую і гаварыў у сваім выступленні Станіслаў Шушкевіч.

Сяргей ПАЛЯШУК.

Абаронім нейтралітэт і незалежнасць Беларусі!

Сумесная заява арганізацый — удзельніц Кансультацыйнай нарады патрыятычна-дэмакратычных сіл Беларусі

Арганізацыі — удзельніцы Кансультацыйнай нарады патрыятычна-дэмакратычных сіл звяртаюцца да заклікам да ўсіх грамадзян Беларусі выступіць у абарону нейтралітэту і незалежнасці нашай дзяржавы на маючым адбыцца рэфэрэндуме, а ініцыятыўна якая выступіў Старшыня Вярхоўнага Савета С.Шушкевіч і група народных дэпутатаў.

Нельга дазваліць уцягнуць Беларусь у ваенна-палітычны саюз з іншымі дзяржавамі, які прымусіць нашых дзяцей удзельнічаць у крывавах канфліктах дзеля чужых інтарэсаў.

Мінск, 27 красавіка.

Аляксандр ДАВРАВАЛЬСкі, Аб'яднаная дэмакратычная партыя Беларусі; Алег ТРУСАВ, Беларуская сацыял-дэмакратычная грамада; Аляксандр АПРЫТКА, Народная дэмакратычная партыя Беларусі; Зміцер САНЬКО, Таварыства беларускай мовы; Юген ЛЕЦКА, Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына"; Юген ЛУТН, Беларуская сялянская партыя; Пётр СІЛКА, Беларуская хрысціянска-дэмакратычная злучнасць; Мікалай СТАТКЕВІЧ, Беларускае згуртаванне вайскоўцаў.

АКЦИОНЕРНЫЙ
КОММЕРЧЕСКИЙ
БАНК

ПРИОБАНК
С ВАМИ
И ДЛЯ ВАС!

Продаем и покупаем по безналичному расчету:

- российские рубли
- украинские карбованцы
- литовские талоны
- латвийские рублины
- эстонские кроны

Адрес:
220002, г. Минск,
ул. В.Хоружей, 31А, комн. 711,
тел.: 34-67-71, 34-55-25.

Эмоции — это работа!

Вывод: компьютеры фирмы Apple 11-13 мая

Apple Computer

690-309

БИЗНЕС
ВИДЕО
ПОЛИГРАФИЯ
ОБРАЗОВАНИЕ

АТЛАНТ

ВСЕГДА В ПРОДАЖЕ
автомобили ГАЗ-3307
ГАЗ-33073
По самым низким ценам!
Тел. 21-78-06.

Телеграмма

Минск, Дом правительства, главному редактору "Народной газеты"

Продолжается разграбление колхозов, совхозов, всего сельского хозяйства Республики Беларусь. Сейчас они облагаются десятью видами налогов и четырьмя видами отчислений.

Пример: сельскохозяйственное коллективное предприятие "Прогресс" Гродненского района за первый квартал текущего года по этим видам платежей внесло в казну 92 миллиона рублей, получило компенсацию 24 миллиона рублей.

Откуда ждать помощи и придет ли она?

Александр ДУБКО,
председатель Союза аграриев Республики Беларусь.

Глядя из Минска

Сила бессилия и бессилие силы?

Павел ЯКУБОВИЧ,
политический обозреватель
"Народной газеты"

Не только у журналиста, но и у любого здравомыслящего человека, уверен, страх и отвращение вызвало кровавое побоище в Москве. Но чувства, даже если они очень сильные, не должны подменить собой разумный анализ и выводы хотя бы потому, что все происходящее в Москве, как известно, в той или иной форме непременно аукнется в Минске.

Подолось некоторыми субъективными впечатлениями.

"Демонстранты", решившие "достойно" отметить светлый "праздник Весны и Труда", жестоко избили милицию. Противостоятелю? Не более чем все остальное, происходящее сейчас на наших глазах! Кого били "демонстранты"? Телеэкран высветил молотковых ребят, скорее всего рядовых срочной службы, растерявшихся и не ожидавших, что люди, годящиеся им в отцы, а то и деды, осознанно пришли их убивать. Впрочем, растеряны были не только рядовые, но и их командиры, явно не ожидавшие такой злобы и жестокости нападавших. Дело в том, что руководство сил правопорядка исходило, по-моему, из обычных представлений — демонстранты увидят "перекрестную" улицу, корректные шеренги милиции, выполнят требования (законные требования!) властей и вернутся на исходные позиции. Эта недооценка наглости, безаказности и фанатизма обошлась очень дорого. "Демонстранты" вышли на улицу не для того, чтобы отметить праздник. Они вышли бить, а если потребуется, то и убивать. И если бы их не задержали, а "пропустили" к Красной площади, они бы убивали там — демонстрантов, шедших под профсоюзными лозунгами, любых других — они, я уверен, были запрограммированы на кровь.

О многом можно спорить четвертого мая, кроме этого, на мой взгляд, совершенно бесспорного факта — бойня была запланирована и предсказана.

Надо ли было тогда ограничивать маршрут "демонстрантов"? Безусловно. При той степени ожесточенности, которая сегодня существует в Москве, наличия разъяренных людей, среди которых перемешаны честные, хулиганы, шизофреники, идеальные пенсионеры, нормальные и порядочные люди, зеваки, алкоголики, сбитые с папильки домохозяйки и прочая-прочая, совершенно немалосмысленно допускать бесконтрольный контакт толп, зараженных слепой ненавистью. Достаточно спички. Но те, кто подавал в Моссовет просьбы о разрешении на "шествие", были предупреждены, они ругались за неукоснительное соблюдение предложенных властями правил и маршрутов.

Кого же теперь винить в пролитой крови? Ответ, увы, банален в своей чудовищности: тех, кто взял на себя ответственность, изменил маршрут и повел толпу на митинг. Но сегодня они как бы ни при чем? Кто ж, известное дело. Опытные политические часы вовремя отступают в тень и благополучно пережидают в подполье. Отвечают всегда другие.

Вот здесь-то и заключается суть кровавой драмы. Мы видели вождей "шествия" — Зюганов, Лукьянов, Крючков, Анпилов, Янаев, Константинов... Знакомые товарищи, не правда ли? У каждого, конечно, был свой интерес. Лукьянову по привычке нужно покрасоваться и поинтересоваться, а Константинов всерьез рассчитывает въехать в Кремль на белом коне. Это потом "коммунизм" и "патриот" вцепятся друг другу в глотку. Сегодня они объединены стремлением рвать, ломать, мстить. Впрочем, что обо всем этом говорить: все все видели сами.

В недавнем комментарии я говорил о том, что побеждает на Москве и далее будет не Правда, а сила. На нее делают ставку политические деятели всех мастей и расцветок, выставляя, когда надо, в авангард стариков и детей.

Но сила ли это?

Как бы то ни было, погромщиков оказалось не более пяти тысяч. Возможно, на проспекте Гагарина не удалось подняться по различным уважительным причинам еще столько же "бойцов". Однако в Москве живет более десяти миллионов человек. Почему же эту жалкую кучку, даже вооруженную трубами и штырями, а главное, их вдохновителей, нельзя заставить уважать закон? Потому что настоящая сила в сегодняшней Москве бессильна. Бориса Николаевича Ельцина, "царя-надежду", безмятежно отдыхают.

У Кантральный палаце

Рукапашны бой.

За чый кошт?

Мікалай АЧЫЖА

Міліцыянер — фігура прыкметная і да яго грамадзяне вымушаны ставіцца з павагай. А калі хлопца у мундзіры — форменны хлопці, валіцца ад парыву ветру, а мускуліста хулігана наогул абыходзіць бокам? Зразумела, што такога вартава парадку паважаць няма за што.

Таму і дазволіў урад Рэспублікі Беларусь утрымліваць у штатце Міністэрства ўнутраных спраў 171 асобу афіцэрскага складу і прапарчыкаў, якія нясуць адказнасць за фізічную і стралковую падрыхтоўку, за валоданне самаб, майстэрствам рукапашнага бою.

Існуе такі парадокс — утрымліваць гэтых афіцэраў і прапарчыкаў за кошты фізкультурна-спартыўнага таварыства "Дынама". Між тым Кантральная палата выявіла, што майстрам рукапашнага бою выплачвалі грошы са сродкаў бюджэту. Толькі за зорачкі на пагонах выдана больш за 600 тысяч рублёў, а ўсяго расходу за няпоўны год склаў каля двух мільёнаў.

Іншаземец здымае кватэру

Іншаземец ездзіць намогна часцей, чым мы, грамадзяне Беларусі. Не выпаў з-пад іх увагі і Мінск. Каб эфектыўна займацца справай у чужым горадзе, патрэбна і кантора, і, як цяпер называюць, офіс і кватэра.

Не сабраўшыся сёння абмясцаваць сутнічны лозунг і палітычныя доктрыны. Копору зову і "крайне правыя" і "крайне левыя". Но камені или кусок арматуры — не аргумент и кроме крови они ничего путного не воспроизведут и лишь разбудят фантомы гражданской войны. Мне совершенно ясно одно, хотя и очень бы хотелось услышать убедительные контраргументы: наступил момент, когда для общего спокойствия и блага нужна твердость тех, кому российский народ доверил судьбу государства и свою собственную. Возможность для этого есть. Реперендум — сиречь народ — показал, какому курсу люди доверяют, а кому нет.

Надеюсь, что никто не попытается комментировать вышесказанное как попытку "вмешательства" во внутренние дела нашего соседа. Все происходящее в Москве интересует меня с единственной точки зрения — насколько оно может оказать влияние на политическую жизнь Беларуси? Проще всего прикинуться страусом и, затаившись в наш благодатный песочек, считать, что ничего опасного не происходит. Конечно, по сравнению с такими акулами, как Зюганов, Анпилов и Васильев, минские "марксисты" и "никого" не представляющие "братия-славяне" — просто мелочь. Но они тоже хотели бы известности, славы, а в перспективе — и черных "Волг" и потому, как живые микророманы, взвизгивают и лезут к живым микрофонам, чтобы всенародно заявить: "У нас тоже режут зубы!"

"Зубки" имеют обыкновение превращаться в клыки... Боятся этого не надо, а забывать — нельзя. Но что касается Беларуси, то самое главное все-таки в другом. У нас, что ни говори, а есть все условия для нормальной и культурной жизни. Вот только бы праздновали помпезнее, да не забывали про деловую истину. "Весенний день год кормит" — а так у нас негодяев и сумасшедших, желающих по наускиванию начинающих бонапартов бить милицию, ничтожно мало. А нормальных, но чересчур эмоциональных людей всегда можно образумить.

Есть на этот счет и хорошие примеры, как говорится, положительный опыт. Пришли к мэру Молодечного Г.Карпенко местные политики и просили разрешения на шествия и митинги. Мэр подумал, да и дал всем — "красным", "белым", "серо-буро-малиновым" — дружеский совет: "А стойте ли нервничать? Желаящие подискутировать пусть организуют себе мавки на свежем воздухе — на это не нужно никаких разрешений; те, у кого есть грядки, пусть займутся ими; остальным советуется поспеть за добрым столом. А всем — счастья и здоровья!" Кое-кто поначалу обиделся на "аполитичность" мэра. Зато потом поблагодарили. Ведь сколько сохранили нервы клеток, сколько здоровья и денег! А самое главное — не собачились, а содержательно отдохнули перед трудовой неделей. Хорошо, что есть у нас такие простые и знающие жизнь гражданственности, понимающие, что избрание на высокий пост не есть очередная привилегия и синекюра, а прежде всего ответственность за людской покой. Знаю это, даже программу "Вести" смотрю без особого трепета, а с некоторой надеждой — может, и в Москве, наконец, поймут, что булдожники, хоть и оружие пролетариата, но, кроме могильного надгробия или тюрьмы, из него ничего путного не выстроится.

Кантральная палата ў сваім рашэнні адзначыла, што працэс злучэння памяшканняў у аранду замежным юрыдычным асобам і сумесным прадпрыемствам ідзе так, як хацелася б. Гарышанкам у парушэнне заканадаўства перададзены справу гарадской асацыяцыі "Жыллёвік" не з'яўляючыся яе заснавальнікам.

Асацыяцыя спланирала плату за арандуемых плошчы не ў валюце або рублёвым яе пакрыццця па камерцыйнаму курсу, а па стаўках, устаноўленых для прадпрыемстваў.

У выніку гандлёвае прад-стаўніцтва КНДР неадпалаціла 1186,3 тыс. рублёў, канцэрн "Славенія Лес" — 359 тыс. рублёў, гандлёвае прадстаўніцтва Рэспублікі Куба — 182 тыс. рублёў.

Выпуск падрыхтаван па сабранах карэспандэнта "Народнай газеты" агентаў ИТАР-ТАСС, Белінформ, БелТА і РІА.

Я так лечу...

Не спрачься, дэмакраты, а аб'ядноўвайцеся

У артыкуле народнага дэпутата Рэспублікі Беларусь Генадзя Карпенкі "Політика: кто кого загонит в угол" ("Народная газета", 30 сакавіка г.г.) дадзены расклад палітычных сіл у Рэспубліцы Беларусь. Мне здзіўляе той спакой, з якім лідэр адной з палітычных партый адносіцца да адпярэчнай КІП. На мой погляд, відэаюна неадназначна камуністаў як сілы, якая можа вярнуць грамадства ў таталітарызм. Аднойска ўжо такая неадназначна каштавала нашаму народу вельмі дорага. У 1917 годзе большавікі таксама не былі самай шматлікай партыяй, але ўладу захапілі. І зараз у камуністаў ёсць самае галоўнае — арганізацыя. А, як вядома, парадокс, казарменная дысцыпліна часта б'юць клас. У ім адраджаецца структура ад ЦК да райкамаў і партыянаў. Фактычна ў пачатках некаторых райкамаў ўзнікаюць райкамы ПКБ. А што гэтаму можа праціпаць партыя дэмакратычнага накірунку?

Ёсць многа людзей, якія спачувалі дэмакратычнаму руху, але яны не ведалі, куды трэба звяртацца, дзе знайсці абарону ад камуністычнага наступства. Нават у дзень выхаду артыкула Г.Карпенкі па радыё рэклама-

валася партыя камуністаў, даваліся каардынаты яе арганізацыі, а народны дэпутат сваю партыю не палічыў патрэбным прарэкламаваць. Далей, Г.Карпенка сцвярджае, што ў КІП няма праграмы, новай ідэі. Так, на самай справе камуністы нічога новага прапанаваць народу не могуць, акрамя вяртання назад. Так, яны спекулююць на цяжкіх людзей, да якога самі і давалі. Але камуністы вяртаюць людзей ім можа паверыць. Калі ў сталіцы буйных гарадах насельніцтва яшчэ здольнае разабрацца ў гэтай хлусні, то ў райцэнтрах, сельскім мясцовасці ўзровень палітычнай свядомасці, як я заўважыў, не наможа перавышаць узровень 1917 года. А там пражывае калі шасцідзесяці працэнтаў насельніцтва. Акрамя таго, большасць сродкаў масавай інфармацыі знаходзіцца пад уплывам камуністаў. Дарэчы, што ў гэтым плане можа праціпаць дэмакратыя?

Нядаўна працягла праграму Сацыял-дэмакратычнай грамады. Я яе цалкам падтрымліваю і лічу, што вакол ідэі сацыял-дэмакратыі можна аб'яднаць народ Беларусі, але для простага чалавека прагра-

ма, мне здаецца, вельмі цяжкая ва ўспрыманні, і ён можа да канца яе не дачытаць. Трэба ўзяць з гэтай праграмы асноўныя тэзісы і надрукаваць іх ва ўсіх даступных сродках масавай інфармацыі. І яшчэ. Я не згодзен з тым, калі Г.Карпенка сцвярджае, што на будучых выбарах не можа атрымаць перамогу адна нейкая партыя. Так, адна партыя не можа перамагчы, але кааліцыя партый аднаго накірунку можа ўспэўна спадавацца на такую перамогу. Трэба спыніць спрэчку з-за дробязей, аб'яднаць намаганні і адзіным фронтам ісці на выбары пад сцягам сацыял-дэмакратыі, таму што гэта ідэя пакладзена ў аснову праграм большасці дэмакратычных партый. Часу да выбараў яшчэ многа, ёсць таксама вельмі многа людзей, якія падтрымваюць гэту ідэю. Сярод іх і былыя сумленныя камуністы, якія не хочуць зноў звязваць свой лёс з большавізмам. Трэба толькі актыўней працаваць, ствараць свае структуры на месцах. Не выкарыстаўшы гэты гістарычны шанец, мы зноў можам вярнуцца на дзесяцігоддзі назад.

П.Я.ВІЙНІЛОВІЧ, в.лікі сябар "Народнай газеты".

г.Мінск.

Рэпарцёр даведаўся І "падпаражуч" Беразіну...

Злучыць два берагі хуткалінейнай Беразіны ў вёсцы Чарноўцы Светлагорскага раёна ўзялося мастабудавнічае Упраўленне N 4 мінскага трэста "Мастабуд".

Калі будзе ўведзена ў эксплуатацыю ў 1996 годзе новае збудаванне, аўтамабільны рух па

маршруту Калінінкічы — Светлагорск — Жлобін пойдзе напрамку. Цяпер жа, каб трапіць у горад металургаў, трэба карыстацца парнай пераправай або акружным шляхам праз Бабруйск.

Анатоль ЛІПСКІ.

Крестьяне вооружаются до зубов.

Зарубежным опытом

Видно, уже в недалеком будущем возьмут на вооружение зарубежный опыт и улучшат результаты своей работы крестьяне — чистиния республики.

Помощь им в этом взялась "ВОКА" — американская некоммерческая организация добровольного содействия фермерскому движению и

агробизнесу в странах, которые встали на путь развития, и в странах, которые строят рыночную экономику. Ее представительство открылось в Минске. Работу этой организации финансирует Конгресс США, и все услуги для белорусских земледельцев будут бесплатными.

Михаил ЖУРАВОВИЧ.

Горькие слова

Палаты в "подвале" на 14 коек

Зачем говорить о больших деньгах, выделяемых на черныбыльские нужды? Разве по Мозырскому онкологическому диспансеру скажешь, что он из этих денег хоть что-нибудь имел? Здание напоминает подвал, потресканные стены — по 14 человек. Старые кровати стоят вплотную. Медсестры лавируют как гимнастки, чтобы поставить больным капельницу. Из перевернутого Брагинского, Хойникского, Наровлянского районов здесь лежат месяцами. И эта жизнь на допотопной больничной койке в такой скученности напоминает вокзальную толчею. Один туалет для мужчин и женщин, в него очередь утром и вечером по часу. Крохотная столовая не

вмещает и третьей части больных, а кормят в ней — не приведи Господи. И чувствуешь себя таким ненужным, безнадежно больным и обреченным. Отсюда и настроение у людей, и лица их выражают такую тоску, что врачам трудно поднять их моральный дух.

Не менее трудно их и лечить. Если к жителям черныбыльской зоны такое отношение, то чего можно ожидать в других местах? Кто позаботится о несчастных, брошенных один на один с черныбыльской бедой?

г.Мозырь.

Группа больных.

Крестьянский вопрос: точка зрения

Безлюдные села не накормят огромнейшие города

Сегодня идет много споров о возникновении продовольственного кризиса. Высказываются разные точки зрения. Но все они почему-то ведутся в основном только вокруг форм хозяйствования на земле. Отсутствует комплексный подход к этой сложной социально-экономической проблеме, которая во многом связана как с неравномерным развитием города и села, так и с рядом серьезных недостатков в системе ведения самого сельского хозяйства.

В республике процесс урбанизации с каждым годом приобретает все более высокие темпы. Только за последние 30 лет удельный вес городского населения возрос с 31 до 67 процентов.

Если общая численность населения республики за это время возросла в 1,3 раза — с 8 до 10,3 млн. человек, то городского — почти в три раза: с 2,4 до 6,9 млн. человек. Масштабы и темпы урбанизации, структурные сдвиги в развитии городских поселений в значительной степени определили и характер развития производственных сил села и в особенности сельского населения. За этот период сельское население сократилось с 5 млн. 575 тыс. до 3 млн. 379 тыс. человек. Удельный вес сельского населения упал в 2,1 раза — с 69 до 33 процентов.

На первый взгляд, на селе вроде бы еще проживает немало людей. Однако детальный анализ структуры этого населения показывает, что более половины активной его части работает в других отраслях народного хозяйства (многие ездят на работу в город). В самом же сельскохозяйственном производстве остались в основном лица предпенсионного и пенсионного возраста. Во многих колхозах и совхозах работают уже практически никому.

Я думаю, что никакие но-

вые формы хозяйствования на селе — фермерские или крестьянские хозяйства, артели, кооперативы и их ассоциации, колхозы и совхозы — не могут плодотворно работать, пока не будет стабилизирована демографическая ситуация и не будут созданы условия для формирования полноценной крестьянской семьи — первичной земельной ячейки.

Ведь первозданная тишина стоит во многих селах. В обезлюдивших деревнях заброшенными оказались старые фермы и кормовые угодья. Постепенно исчезает из деревни слой "кадрового крестьянства".

Выход один — надо восстановить эти села путем привлечения сюда городского населения.

Но как это сделать? Во-первых, нужно не только поднять производительность сил села до уровня города, но и значительно превзойти их.

В настоящее время достигнут такой уровень развития промышленности, что она может полностью удовлетворить потребности сельского хозяйства в промышленных средствах производства. С учетом осуществления комплексной механизации в перспективе можно поднять фондооснащенность сельского хозяйства не менее чем в 2,5 — 3 раза.

Однако промышленность города пока с этой задачей не справляется. Поставляемая селу техника низкого качества очень дорогая и не соответствует современным требованиям. Особенно подводит зерноуборочная техника, которая оставляет на поле много зерна.

В народе правильно говорят, что хлеб — всему голова. Однако сегодня эта голова у нас заметно сдает. Своего зерна не хватает, и его приходится закупать в других странах. Для полного обеспечения всех нужд республики зерном надо производить на душу населения как минимум одну тонну зерна, т.е. увеличить его производство на 30—40 процентов. Валовой сбор должен составлять 11—12 млн. тонн.

Такие возможности, по моему, в республике есть. Городу только надо дать селу надлежащую технику, необходимое количество удобрений и химических средств защиты растений от вредителей и болезней, а селу — серьезно подумать об эффективности их дальнейшего применения. Ведь не секрет, что индустриальные методы, интенсивно внедряемые в последние годы, приносят сельскому хозяйству не только пользу, но и вред. Это связано как с загрязнением окружающей среды и снижением естественного плодородия земли, так и с ухудшением качества продукции. Под многолетней тяжестью многолетних машин, больших доз минеральных удобрений и ядохимикатов, приносящих биологические процессы в почву, наша земля серьезно заболела.

Противостоять такому переходу животноводства на индустриальные технологии, строительство крупных животноводческих комплексов, где скот содержится на бетонном полу и отходы смываются водой (они текут в реки и озера, загрязняя их, подземные воды и окружающую среду), привели к резкому сокращению производства и внесению в почву

органических удобрений, которые на наших бедных почвах являются одним из главных источников расширенного воспроизводства гумуса в почве. Если в 1985—1987 гг. в республике заготавливалось по 65—87 млн. тонн органических удобрений, то в 1990-м — только 74,2 млн. тонн, т.е. по 13 тонн в среднем, на гектар пашни. Это даже не восполняет потерь органического вещества при все возрастающей интенсификации земледелия.

Выход один — надо переводить скот на глубокую подстилку для получения хорошего навоза для удобрения полей и повышения плодородия земли. Сегодня хороший навоз — это лекарство для земли. Передовые хозяйства республики, где скот переведен на глубокую подстилку, ежегодно вносят на гектар пашни по 30—40 тонн хорошего навоза и стабильно получают по 40—50 центнеров зерна, свыше 300 центнеров картофеля и соответственно высокие урожаи других культур. Многие же хозяйства все еще надеются на минеральные удобрения и торф. Но его уже осталось очень мало. Солома же годями стоит на полях в скирдах и гниет. Поэтому и получают по 13—15 центнеров зерна и низкие урожаи других культур.

Почвы, регулярно получающие полноценный навоз, всегда имеют положительный запас гумуса. На таких полях значительно снижаются последствия неблагоприятных климатических условий. Растения более устойчиво переносят засуху. Это наглядно подтверждает нынешний засушливый год, почва меньше подвергается эрозии и что особенно сейчас важно, растения здесь меньше накапливают нитратов и радиоактивных элементов.

Все это говорит о том, что сельские должны признать и свои ошибки. Сложившаяся в

последние десятилетия в сельском хозяйстве система ведения сельского хозяйства не соответствует природно-экономическим условиям республики и находится в противоречии с повышением плодородия земли — главного средства производства в сельском хозяйстве. Ее надо незамедлительно менять. Из сельскохозяйственной вывелись плодородные почвы, вывелись плодородные пахотные земли.

На селе необходимо создать хорошо разветвленную и четко работающую коммунальную службу, которая бы занималась строительством, благоустройством и инженерным обеспечением жилья для селян. Улучшить условия сельскохозяйственного производства, жилищные условия должны быть значительно лучше, чем в городе. Без этого нельзя добиться создания на селе стабильных трудовых коллективов.

Сегодня город сконцентрировал в себе наиболее дееспособное население, крупную промышленность, транспорт, банки и другие командные экономические высоты и по-прежнему пытается осуществить все программы социальной защиты городского населения за счет села. Сельские труженики все больше попадают в полную зависимость от крупных промышленных предприятий города, которые устанавливают низкие цены на сельскохозяйственную продукцию и несправедливо высокие на промышленные товары и услуги. В результате при переходе к рыночному хозяйству сельское производство оказалось сегодня неконкурентоспособным.

Особенности сельскохозяйственного производства, которое в основном производит скоропортящиеся продукты питания и несет большие потери от разных катаклизмов природы, и его значение для всего общества таковы, что оно не может быть полностью подчинено рынку. Это хорошо понимают на Западе. Небывалые достижения развитых стран в

сельском хозяйстве основаны на том, что этой отрасли государство ежегодно выделяет защитные пошлины, устанавливает гарантированные цены и дотации, и селу не приходится утверждать себя в конкуренции на свободном рынке. Как и культуру, сельское хозяйство здесь, по существу, находится вне рыночных отношений. Только в этих условиях сельское хозяйство может поставлять городу доброкачественные и дешевые продукты питания.

Перекосы в построении социалистического общества в нашей стране не изменили в корне отношений между городом и селом, которые не стали развиваться на основе взаимопомощи и равноправного союза. Причины здесь много: как объективных, так и субъективных, как внешних, так и внутренних.

В отношениях между городом и деревней важнейшее значение сегодня приобретает и так называемый моральный фактор, преобладающий в нашем обществе той неправильной социальной атмосферы, которая сложилась вокруг села. Это в первую очередь связано с неправильным, а бы даже сказать, пренебрежительным отношением нашего общества, особенно молодежи, к сельскохозяйственному труду. Часто можно слышать от горожан упреки сельским жителям, приезжающим в города за покупками для своего хозяйства, мол, "приехал сюда колхозник". Забывают они о том, что этот колхозник кормит и одевает их.

Александр КИРЕЕВ, агроном-экономист.

Не хебам адзіным

Транзіт-шоу

Новы прафесійны тэатр зарэгістраваны ў Калінінкічах.

З дапамогай аддзела культуры райвыканкама яго арганізаваў рэжысёр Віктар Мігай. Назва ў тэатра некалькі незвычайная — транзіт-шоу "Неспешка". Можна, таму, што тэатр намераны ездзіць па гарадах і вёсках. Ён будзе заняты не толькі пастаноўкай спектакляў, але і арганізацыяй тэатрызацыі свайго шоу, выстаў, кірмашоў. Усё гэта, на думку кіраўніка тэатра, дазволіць мець сродкі на існаванне.

Анатоль ІВАНОВ.

Мнение

Нам не нужна чужая музыка

Сегодня отмахиваться — значит совершать преступление перед своим народом. И поэтому хочу поделиться своими мыслями о происходящих событиях в нашей многострадальной Республике Беларусь. На мой взгляд, Кабинет министров управляет экономикой и социальными процессами методом проб и ошибок, при этом уповая на "старшего брата" и сложившиеся там традиции. А еще — действуя с оглядкой в прошлое, так и хочется вернуться к тем временам, когда процветало идопоклонство и тоталитарное правление. Для подтверждения такого вывода давайте вместе вспомним недавнее выступление В.Ф.Кебича на совещании-семинаре представителей местных властей. Тогда он сказал: "...И уже сегодня видно, что определенные политические силы для достижения своих целей не гнушаются ничем... Для них нет ничего святого. Целая атака развернулась с их стороны, когда общественность республики добрым словом вспомнила П.М.Машерова в связи с его 75-летием". Согласно, открытая спекуляция. О какой атаке речь? А имя бывшего первого секретаря ЦК КПБ кое-кому из руководителей высшего эшелона понадобилось для того, чтобы еще раз ввести общественное мнение в заблуждение, мол, в его бытность и экономика крепла, и благосостояние людей поднималось, а нынче, с переходом к рынку, все затормозилось. Не вернуться ли назад? Можно, но что из этого получится? Давайте правду людям скажем: сегодняшний обвал — это, во-первых, результат той "мурилы" политики, которую нам навязывали более семидесяти лет, а во-вторых, наличие огромных просчетов нынешнего руководства, теперешнего правительства. Не нужно плестись в хвосте событий, нужно прогнозировать их, видеть будущее республики в увязке с процессами, которые протекают во всем мире.

Я хотел бы обратить внимание и на тот факт, что в последнее время усилилась атака консервативных властей на оппозицию в Верховном Совете, представителей других демократических сил. Через "карманную" печать, "ручное" радио и телевидение настойчиво пропагандируются прокоммунистические взгляды и, напротив, обваливается лопоченное население. Вы, Вячеслав Францевич, так и не изменили своему принципу —

кто платит, тот и музыку заказывает. Но, скажите, за что деньги вы заказываете эту музыку? Можете, из собственного кармана? Нет, конечно. За деньги налогоплательщиков, т.е. наших. Так почему же вы не спрашиваете, какая музыка нам нужна? Да и зачем набрасывать уздачку на те же средства массовой информации, пусть находят отражение различные точки зрения? Вам не нравится критика, особенно когда речь идет о действиях правительства? Извините, но разве можно мириться с тем, что творится вокруг? У нас в городе, например, как, впрочем, и везде на Беларуси, власти не думают о тех, кто еле еле сводит концы с концами, кто не имеет даже крыши над головой, а всячески споспешествует тем, кто не честен на руку. Вырвался такой в начальники и воротит темными делами направо и налево. Вы, Вячеслав Францевич, были недавно в Пинске, но почему же не поинтересовались, кто и за чей счет возводит дворцы-хоромы? Почему же забыта мораль, которая призывает к справедливости. И еще несколько вопросов я хочу задать нашему правительству. Почему ведется политика на вымарывание мяса в холодильниках мясокомбинатов? Собственно говоря, на уничтожение его вместо срочной реализации через торговую сеть. Почему идет обнищание многих категорий населения? Почему сплошь и рядом беззаконие?

В цивилизованных странах правительства, которые не могут четко ответить на эти и другие вопросы, не могут изменить положение дел в лучшую сторону, немедленно уходят в отставку. Но это не у нас. Хотите, я предскажу дальнейшие шаги Вячеслава Францевича и его команды? Уже в ближайшее время будет развернута так называемая благотворительная кампания, одному будет подарено что-то в виде подачки, другому — в виде обещаний, третьему... И опять же пострадают налогоплательщики, т.е. мы с вами, уважаемые читатели. Ну, скажите, сколько нам еще терпеть подобные выкрутасы вместо здоровой экономической политики, где дается свобода производства, а не спекуляция?

Дмитрий КРАСОВСКИЙ, народный депутат Пинского горсовета.

Факт

Отдохните, господа!

Сразу три торговые фирмы ФРГ осуществили закупку кемпингового мебели в Могилевском производственном объединении металлоделий — это триста тысяч комплектов.

Первые грузовики с белорусской продукцией уже от-

правлены в Германию. Сто пядей таких же изделий в этом году заказали и другие страны Западной Европы. На вырученную валюту предприятие сможет приобрести сырье, обновить технологию и производство.

Николай НАЗАРОВИЧ.

Майстры

Я прыйшоў да цябе з букетам...

Ёсць такія прафесіі, якія з самага пачатку асуджаны на нешматлікі сексты. Гэта нешта нахаталі сексты. Скрыпачны справу майстар. Дэжуратар. Фіта-дизайнер. Прытым узровень майстраства ў іх вызначаецца не па запісах у працоўнай кніжцы, а па "гамбургскаму рахунку". Адзін з такіх майстроў жыве ў Мінску. Яго работу многія бачылі на тэлеэкране, сніхалі тэатраў, на ўрадавых прыёмах.

Фіта-дизайнер, майстар кветкавых кампазіцый Мікалай Даниловіч. Як "прышоў у прафесію"? З кулінарыяга "тэхнікума". Заўсёды хацеў рабіць упрыжжэнні на тортах. У вучылішчы даведаўся, што ёсць толькі прафесія па хлебам і булках. Усё ж бліжэй, чым спецыяліст па антрыкотах і баршчах. А далей самаадукцыя.

Даниловіч працаваў у Батанічным садзе Акадэміі навук. Цяпер — свабодны мастак. Афармляе прэстыжныя падзеі (напрыклад, быў адным з фіта-дизайнераў юбілейнага канцэрта Галіны Вішнеўскай у Вялікім тэатры), розныя прэзентацыі і прыёмы. А тое, што дырэктары Батсда так і не зразумелі, што справа Даниловіча можа прынесьці яму не меншую выдасць, чым навуковае дзейнасць, і проста прыгавосіць — праблема не Даниловіча, а самой дырэкцыі. Аб прыгавосі. Толькі ў апошнія гады людзі сталі звяртаць увагу на тое, як складзеся букет, упрыжжэнні і фручаны. "Мужчыне — бу-

тэлька, даме — кветкі" — вось і ўвесь нахрыты савенкі этыкет. Як пасля дурнога пахмельнага сну, мы пачынаем успамінаць, што існуе культура букета, вытанчаная "мова кветак", якой карысталіся закаханыя эпохі Адраджэння. А што сёння даходзіла расклумачыць, што такое "бутаньерка"?

Або гісторыя з ікэбанай... Не навучыўшыся складаць нармальны еўрапейскі букет, кнінулі ў японскую экзотыку. Але ж для таго, каб складалі ікэбану, трэба зразумець дух японскай культуры, а зразумець гэты дух можна толькі праз гісторыю і філасофію. Да разумення ж філасофіі пады-

маюцца адзінкі. Даниловіч добра гэта ўсвядоміў, калі афармляў беларускі павільён на ЭКСПО-90 ў Осака. Пераймаў японцаў няма сэнсу. У той жа час ведаць і разумець неабходна. Як і многія іншыя для майстра кветкавых кампазіцый. Напрамкі моды, стылі і тэндэнцыі сучаснага дэкаратывага мастацтва, законы кампазіцыі, архітэктонікі, колеравых спалучэнняў. Калі хочаш, сам дух цывільзацыі, у якой мы жывём.

Сумны інтэр'ер і ўбоства цэнтральнага кветкавага магазіна на праспекце Скарыны ў Мінску — паказчык разрыву паміж нашым бытам і тым, што можа рабіць такі майстар, як Даниловіч. І пакуль будзе так, жыццё наша будзе адставаць ад культурнай нормы сучаснага свету.

Першым зразумеў, якія на кветках можна рабіць грошы, калі паставіць прадпрыемства з размахам, нехта імямі Тагі-Задэ — яры прыклад поста-вешкага дзяляка. Ён заваліў спачатку Маскву, а потым і іншыя буйныя гарады былога СССР гваздыкамі. І ён можа купіць заўсёды ў Осака. Бедныя гваздыкі! Яны сталі на-вясельнымі, які шлюбчыкі "Ва-холаў няма". Тагі-Задэ зрабіў на іх свой першы мільён і запусіўся ў вараццкі кінатрактату, а гваздыкі ... прымеліся.

Людзі нахпаталт Даниловіча не працуюць на патак. Іх работа штучная. І цэніцца надарэна. Старацца, а фантазіяй складзены букет каштуе не менш як тысячы рублёў. Шкада толькі, што

купіць яго і падарыць дзяўчыне ў стане даўка не кожны мужчына. Хутчэй за ўсё ён пройдзе праз рукі бізнесмена-нуварыша.

Фірма "Кветкі", якая ангажыруе Даниловіча, звяртаецца да яго часта і ахвотна: прымём, юбілей, канцэрт, прэм'ера, прэс-канферэнцыя, прэзентацыя і да т.п. І гэта лепш, чым працаваць на кветкавы магазін, дзе яго "вынаходствы" проста губляюцца і псуоюцца.

У Даниловіча свой почырк — лёгкі, фантазіяны, не заняволены рамкамі стыляў, у ім адчуваецца яго настрой, у ім ёсць адвольная імпрывізацыя. І вядома, вельмі шмат для яго азначае "хто" будзе несці яго букет у руках або "для каго" ён стварае кампазіцыі. Прычыны яго адносіны да складання кампазіцыі такі: толькі праз культуру, праз генетычную сувязь са светам прыроды, у якой жыве (а кветкі толькі частка гэтай прыроды), можа майстар выказаць сябе. У Даниловіча ўсе карані беларускія, увесь лад душы насычаны мяккімі, няяркімі, пшанчотнымі фарбамі беларускай прыроды.

Вось толькі школы пастаяннай у яго няма. Але калі ў нашым жыцці кветкавая фантазія Даниловіча купляецца, значыць, гэта некаму патрэбна.

Тасцяна ЦЮРЫНА.

Чалавек, якім можна ганарыцца Беларусь

Наша Станюта

Алена ЛЮПА,
Уладзімір АНДРОНАЎ
(фота)

Яе папулярнасці сёння маглі б пазайздросціць і заходнія "зоркі". Калі яна выходзіць на сцэну, у зале як уздыж пракохваецца. І авашы. Апошнія гадоў п'ятнаццаць — заўсёды. У мінулым годзе на фестывалі ў Гомелі, дзе актрыса была ўзнагароджана Хрустальнай Паўлінкай, публіка доўга-доўга не адпускала яе са сцэны і ў адзіным парыванні скандзіравала, як на стадыёне: Ста-ню-та! Ста-ню-та!!!

Звычайна глядаць верае сваіх куміраў, баяць, толькі як артыстаў. Стэфанія Станюта ўспрымаецца як гераіню сімвалі і гераіню жывіцы. Асоба. І справа не толькі ў тым, што вось ужо больш як 70 гадоў заўсёды ў выдатнай творчай форме паяўляецца яна ў святыя рампы. Адно гэта варта пашаны і захаплення, такога стажа хапіла б не на аднаго ветэрана працы, а дасягненняў — на тры творчыя біяграфіі. У Стэфанію Міхайлаўна спільна ўнікальных чалавечых якасцяў, якія і ўросшы маглі б стаць набываткам не аднаго чалавека.

Яна спалучае такія далёкія часы, што сапраўды можна паверыць у бясконачнасць жывіцы. Яна сама — гісторыя і наша рэальнасць. "Нейкі эквівалент гістарычнай пампкі беларускага народа, сумленне нацыі", наколькі б высакамуна гэта ні гучала.

Каб адзначыць творчы дыяпазон актрысы, неабавязковы доўгі пералік работ, а сыграана ўсё намяла — больш як дзесяць роляў у тэатры і калі паўста ў кіно. Назавем толькі велічыню высякова старую Дар'ю з распусціцкага "Развітанне з Мацірай" і вытанчаную французскую арыстатку і дзівачку Мод са спектакля "Таральд і Мод". І калі на заранку беларускага тэатра Стэфанія Станюта ўвасабляла на сцэне Маладосць і Прыгажосць, дык цяпер актрыса стала папулярнай прыгажосці і пазізія старасці. Папулярнае ўвасабленне жывіцы чалавечага духу. Бадай, сёння ў беларускім тэатры і кіно ледзь не ёй адной без усялякіх нап'яжак дадзена ўзніць быт да быцця і любую будзённую сітуацыю да сімвала. Феномен Станюты ў яе ўнікальнасці і сапраўднасці, выратавальнай прайдзівасці, уразлівай арганічнасці і натуральнасці.

Толькі што паглядзеў фільм пра Вас, — піша глядачка з невялікага расійскага гарадка Вышні Валочок — Я даўно Вас бачыла ў кіно, але не думала, да свайго вялікага сорама, што Вы актрыса. Артысты так ніколі не сыграюць, ускры раз гаварыла я, гэта ўжо сапраўдна... І вось дэдаваўся, што столькі сыграны роляў, што Вы — Актрыса! Даруеце, што я так пра Вас думала і дзякуй, што Вы ёсць. Вядомы маскоўскі крытык І.Вішнеўская "цудоўнай устаўнай нававай" назвала выхад актрысы ў спектаклі "Мудрамер",

адзначаючы, што ў апошніх гастроліх купалаўцаў больш за ўсё абрадавала сустрача са Станютай, якая "цалкам успяваеца вялікай на праслаўленай сцэне Малага тэатра".

У многім дзякуючы кіно і, зразумела, фільму "Развітанне" такая вялікая цікавасць да Станюты далёка за межамі Беларусі. Кінематограф "адкрыў" актрысу і здзіўіўся — здавалася б, даўно чакалі менавіта гэты твар. Дарэка і на заўсёды любімай Стэфаніі, — піша кінарэжысёр Э.Клімаў, — дзяцел дзюбле — дзірка будзе. Здаецца, і мы "прадзюбляем" сваю "Мацірай". Здаецца... Калі мы вернем у справядлівую будову свету, а мы верым. Інаша быць не магало. Маціра, Радзіма, Дар'я, непераможныя! Усё гэта ў сто разоў больш, чым фрагмент нашага кіналеку. Доўга будзеце!

Яе не збытаеш ні з кім. І разам з тым яна здаецца даўно знаёмай. Можна быць, таму актрысе пішуць спавядальныя пісьмы зусім незнаёмым людзям, ёй прызнаюцца ў каханні, прывіваюць вершы.

... Шчодрасць Вашай душы — не тудэйшымі меркамі мецца.

Ваш натхненны, прасветлены твар быццам неуратворны абраз.

Вы — не мара, не сон, але цяжка нам сёння паверыць.

Што з былых, а не з будучых часоў прыйшлі Вы да нас.

Святлана Багданкевіч.

Стары стол дома ў Стэфанію Міхайлаўна, які шмат бачыў, заўсёды завалены карэспандэнцыяй, яна стараецца на ўсё адказаць. Перапіска па тэлефону перакачывае ў вельміруку калары, з якой мы выбралі наўрад некалькі канвертаў: "Дарэгі мой Чалавек, Стэфаніа! Прабачце, імя па бацьку ў праграме не было. Выпадкова ўключыла тэлевізар і больш не ўстала, глядзеў, слухала, думала. Як такое задавальненне мне прынеслі. Мне шмат гадоў, на радзімалі ў 1902 годзе... Дзякуй за Вашу дабраўню, за Вашу працу. Жывіце даўга, колькі Вашых сіл хопіць. Бывайце здаровы і проста будзьце, будзьце, будзьце..."

З павагай М.Дамброўская з Чаркасаў.

А вось напісанне пасля спектакля "Таральд і Мод": "Дарэка, выдатная Актрыса, добры дзень! Шчаслівы выпадак прывёў мяне на Ваш спектакль. Мне, масквіце, які пачынаў на сваім багатым тэатральным уражэннім шыю многіх актрыс — Радзівілаў, Пашыну, Тарасаву, Арлову, Мансурву і іншых — Ваш спектакль адкрыў зусім новыя грані бязмежнага тэатральнага быцця. На сённяшнім Вашым спектаклі я не баяўся слёз. Людзі ў наш жорсткі век развучыліся ў тэатры плакаць, Вы вяртаеце нам гэтую здольнасць... Дзякуй за чалавечую прыгажосць, за Годаў, з якой Вы іграеце-жывіце ў сваёй Мод, за Святло, яким сарваеце кожную гледзца. Няхай жа Вышэйшыя сілы даруюць Вам здароўе. Нізі пак-

лон Вам — узраўнаны, ашуклены і ўдзячны Ваш глядач Б.Зуеўскі.

Блашлавенная Стэфанія Міхайлаўна, — эстафету прызначыў гледзцаў падхопіла даўні знаёмы актрысы яшчэ з часу эвакуацыі тэатра ў Томску, — дзякую за падароны часта лютага (як робіцца зразумела з кантэксту, размова ідзе пра дакументальны фільм, пра актрысу — "Зімовае прэм'ера"). Сялеў зачыраваныя ла тэлевізара, бачышы прапусціць кожнае слова, рух, а галоўнае — думку. У Вас асабліва цаню не спінчэныя дараванне — гэта было і ў 1942 годзе, а рысы цудоўнага, незвычайнага чалавека з багатымі пачуццямі і думкамі, даром. Застанецца заўсёды такой жа для людзей... Чаму я не заяджаў да Вас, праяджаючы міма Мінска? Жывіце, дарэка, доўга і яшчэ шчасце людзям.

Ваш быў і ёсць — П.П.Шовальне.

Але, калі створана яшчэ важкая магнаграфія, прывічаная актрысе, дык кніга аб любові да Станюты, можна лічыць, ужо напісана. У ёй трапляюцца і прастадушныя, забаўныя стэрэоты. У Санкт-Пецярбургу, куды С.Станюта часта прывязджала на здымкі "Нікавай дамы", на вуліцы да яе рашуча падыходзілі і расцаловалі яе, адразу ж сунуўшыся за сваё парыванне. На станіцкіх метро ла Купалаўскага тэатра маладзенькі міліцыянер пераконваў Стэфанію Міхайлаўну не кідаць пачаткі. І актрыса ўважліва, ужо ўслед, казала: "Вы ўвогуле нідзе не павіны плаціць". На рынку поўная гандлярка зазвавала: "Жанчына з беларускага кіно, калі ласка, падыхіце!" — і выбірае яе самыя прыгожыя свае гвалзікі. І лімоны замест букета проста на вуліцы Стэфанію Міхайлаўна ўручалі. І, як зараз гавораць, чалавек каўказскай нацыяналь-

насці вельміна кавун прымусяў прыняць (ад усеі душы ж!). Больш салодкага, гаворыць Станюта, і не каштавала. І надаўна, ужо зусім па-маякоўскаму, дагнаў яе саліднага выгляду прадвец ларка, збіваючыся ад хвалявання і шкадуючы, што нічога больш падыходзячага ў яго няма, і не звяртаючы ўвагі на пратэсты свайго куміра, засунуў у сумку актрысы вельміруку казан капусты! Так і прыйшла Стэфанія Міхайлаўна да сваіх знаёмых на дзень нараджэння з кветкамі і сімпатэчным чачаньчым. "Каралі і капуста!" — радасна вітае яе імянінкі. І — "апафеоз" прынятыя ў гасцёнаме дабрылі маладзёц "рубшнік" пераконваў: "Маці! Прыходзь да мяне ў любы час, я табе заўсёды, што трэба, выбару. Леншы кавалак "зробілі"! Доўга абыходзіла Стэфанія Міхайлаўна гэты магазін...

Але, калі створана яшчэ важкая магнаграфія, прывічаная актрысе, дык кніга аб любові да Станюты, можна лічыць, ужо напісана. У ёй трапляюцца і прастадушныя, забаўныя стэрэоты. У Санкт-Пецярбургу, куды С.Станюта часта прывязджала на здымкі "Нікавай дамы", на вуліцы да яе рашуча падыходзілі і расцаловалі яе, адразу ж сунуўшыся за сваё парыванне. На станіцкіх метро ла Купалаўскага тэатра маладзенькі міліцыянер пераконваў Стэфанію Міхайлаўну не кідаць пачаткі. І актрыса ўважліва, ужо ўслед, казала: "Вы ўвогуле нідзе не павіны плаціць". На рынку поўная гандлярка зазвавала: "Жанчына з беларускага кіно, калі ласка, падыхіце!" — і выбірае яе самыя прыгожыя свае гвалзікі. І лімоны замест букета проста на вуліцы Стэфанію Міхайлаўна ўручалі. І, як зараз гавораць, чалавек каўказскай нацыяналь-

насці вельміна кавун прымусяў прыняць (ад усеі душы ж!). Больш салодкага, гаворыць Станюта, і не каштавала. І надаўна, ужо зусім па-маякоўскаму, дагнаў яе саліднага выгляду прадвец ларка, збіваючыся ад хвалявання і шкадуючы, што нічога больш падыходзячага ў яго няма, і не звяртаючы ўвагі на пратэсты свайго куміра, засунуў у сумку актрысы вельміруку казан капусты! Так і прыйшла Стэфанія Міхайлаўна да сваіх знаёмых на дзень нараджэння з кветкамі і сімпатэчным чачаньчым. "Каралі і капуста!" — радасна вітае яе імянінкі. І — "апафеоз" прынятыя ў гасцёнаме дабрылі маладзёц "рубшнік" пераконваў: "Маці! Прыходзь да мяне ў любы час, я табе заўсёды, што трэба, выбару. Леншы кавалак "зробілі"! Доўга абыходзіла Стэфанія Міхайлаўна гэты магазін...

Давольны ж нам калі-ніколі, хопіць у дзень Вашага нараджэння, станаўчыя такія, якімі імклівы век нам быў пераходжае. Доўгага Вам жыцця і здароўя, няхай наша ўсеагульная любоў даць Вам новыя сілы.

Але, калі створана яшчэ важкая магнаграфія, прывічаная актрысе, дык кніга аб любові да Станюты, можна лічыць, ужо напісана. У ёй трапляюцца і прастадушныя, забаўныя стэрэоты. У Санкт-Пецярбургу, куды С.Станюта часта прывязджала на здымкі "Нікавай дамы", на вуліцы да яе рашуча падыходзілі і расцаловалі яе, адразу ж сунуўшыся за сваё парыванне. На станіцкіх метро ла Купалаўскага тэатра маладзенькі міліцыянер пераконваў Стэфанію Міхайлаўну не кідаць пачаткі. І актрыса ўважліва, ужо ўслед, казала: "Вы ўвогуле нідзе не павіны плаціць". На рынку поўная гандлярка зазвавала: "Жанчына з беларускага кіно, калі ласка, падыхіце!" — і выбірае яе самыя прыгожыя свае гвалзікі. І лімоны замест букета проста на вуліцы Стэфанію Міхайлаўна ўручалі. І, як зараз гавораць, чалавек каўказскай нацыяналь-

насці вельміна кавун прымусяў прыняць (ад усеі душы ж!). Больш салодкага, гаворыць Станюта, і не каштавала. І надаўна, ужо зусім па-маякоўскаму, дагнаў яе саліднага выгляду прадвец ларка, збіваючыся ад хвалявання і шкадуючы, што нічога больш падыходзячага ў яго няма, і не звяртаючы ўвагі на пратэсты свайго куміра, засунуў у сумку актрысы вельміруку казан капусты! Так і прыйшла Стэфанія Міхайлаўна да сваіх знаёмых на дзень нараджэння з кветкамі і сімпатэчным чачаньчым. "Каралі і капуста!" — радасна вітае яе імянінкі. І — "апафеоз" прынятыя ў гасцёнаме дабрылі маладзёц "рубшнік" пераконваў: "Маці! Прыходзь да мяне ў любы час, я табе заўсёды, што трэба, выбару. Леншы кавалак "зробілі"! Доўга абыходзіла Стэфанія Міхайлаўна гэты магазін...

Давольны ж нам калі-ніколі, хопіць у дзень Вашага нараджэння, станаўчыя такія, якімі імклівы век нам быў пераходжае. Доўгага Вам жыцця і здароўя, няхай наша ўсеагульная любоў даць Вам новыя сілы.

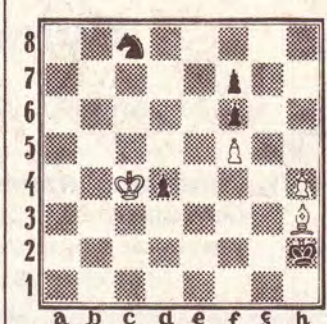
Але, калі створана яшчэ важкая магнаграфія, прывічаная актрысе, дык кніга аб любові да Станюты, можна лічыць, ужо напісана. У ёй трапляюцца і прастадушныя, забаўныя стэрэоты. У Санкт-Пецярбургу, куды С.Станюта часта прывязджала на здымкі "Нікавай дамы", на вуліцы да яе рашуча падыходзілі і расцаловалі яе, адразу ж сунуўшыся за сваё парыванне. На станіцкіх метро ла Купалаўскага тэатра маладзенькі міліцыянер пераконваў Стэфанію Міхайлаўну не кідаць пачаткі. І актрыса ўважліва, ужо ўслед, казала: "Вы ўвогуле нідзе не павіны плаціць". На рынку поўная гандлярка зазвавала: "Жанчына з беларускага кіно, калі ласка, падыхіце!" — і выбірае яе самыя прыгожыя свае гвалзікі. І лімоны замест букета проста на вуліцы Стэфанію Міхайлаўна ўручалі. І, як зараз гавораць, чалавек каўказскай нацыяналь-

насці вельміна кавун прымусяў прыняць (ад усеі душы ж!). Больш салодкага, гаворыць Станюта, і не каштавала. І надаўна, ужо зусім па-маякоўскаму, дагнаў яе саліднага выгляду прадвец ларка, збіваючыся ад хвалявання і шкадуючы, што нічога больш падыходзячага ў яго няма, і не звяртаючы ўвагі на пратэсты свайго куміра, засунуў у сумку актрысы вельміруку казан капусты! Так і прыйшла Стэфанія Міхайлаўна да сваіх знаёмых на дзень нараджэння з кветкамі і сімпатэчным чачаньчым. "Каралі і капуста!" — радасна вітае яе імянінкі. І — "апафеоз" прынятыя ў гасцёнаме дабрылі маладзёц "рубшнік" пераконваў: "Маці! Прыходзь да мяне ў любы час, я табе заўсёды, што трэба, выбару. Леншы кавалак "зробілі"! Доўга абыходзіла Стэфанія Міхайлаўна гэты магазін...

Давольны ж нам калі-ніколі, хопіць у дзень Вашага нараджэння, станаўчыя такія, якімі імклівы век нам быў пераходжае. Доўгага Вам жыцця і здароўя, няхай наша ўсеагульная любоў даць Вам новыя сілы.

Шахматы

3-й шахматны конкурс
Публікуем
Заданне N 19

Белыя: Крс4, Чh3, пп. f5, h4(4).
Чорныя: Крh2, Кс8, пп. d4, f6, f7 (5).
Вынігрыш.

За правільнае рашэнне задання N 19 засчытаецца 5 очкоў.

Заданне N 20

Белыя: Крh6, Чb7, Кg5, п. f6 (4).
Чорныя: Крh8, Лс2, Сd1, п. e3 (4).
Нічы.

За правільнае рашэнне задання N 20 засчытаецца 5 очкоў.

Своі адказы на конкурсныя заданні прысылаць па адрасу: 220010, Мінск, Дом правальства, рэдакцыя "Народнай газеты". На 3-й шахматны конкурс.

Рашэнне конкурсных заданняў

Заданне N 1: у задаче Н1 Крхста к цели ведет 1. Н4! Угроза 2. Чh3. 1... Лa8 2. Са7. 1... Лh8 2. Чh6, и мат следующим ходом.

Заданне N 12: трохходова В.Черныя решается ходом 1. Фd1! Угроза 2. Фd2 Кс3. 3. Фd5x. 1... Чb2 2. Фd5x. 1... Сl5 2. Фb3x. 1... e6 2. Фd6. 1... Крс3 2. Фd3x. 1... Крс5 2. Фd5x, и мат на следующем ходу.

Необычный турнир

Совершенно необычный международный турнир с участием сильнейших гроссмейстеров состоялся в Москве. 12 шахматистов, в числе которых были экс-чемпион мира А.Карпов, претендент на шахматную корону Н.Шорт, В.Иванчук, В.Корчной, В.Ананд, Я.Семенов, сестры Юдит и Жужа Полгар, Л.Кристансен, Л.Поляков, Л.Любимович и другие, встречались между собой в двух партиях, одна из которых игралась по правилам быстрых шахмат, а вторая воевала вслепую. Турнир вызвал большой интерес и прошел в исключительно напряженной борьбе. На финише всех опередил югославский гроссмейстер Любимович, который выиграл первый приз с результатом 14,5 очка из 22. На пол-очка отстал В.Ананд (Индия). Третьим на финише был А.Карпов — 13,5 очка. Бесспорно, успешно играли сестры Полгар, особенно младшая Юдит. В ее активе были победы со счетом 2:0 над Карповым, выигранным матчем у многих гроссмейстеров, в том числе и у Н.Шорта. В итоге она заняла пятое место с результатом 12 из 22. Жужа Полгар разделила с В.Корчным 6-е — 7-е места — по 11 очко.

Тэатры

4-5 мая
Пачатак у 19.00
ТЭАТР ОЛЕГ
1 БАЛЕТА

4 мая "Жызнель".
Білеты сапраўдны са
штампаў 2 красавіка.

5 мая "Пчэўкунок".
ТЭАТР ІМЯ ЯНКІ
КУПАЛЫ

5 мая "Тугішныя".
Прэмера на малой сцэне у 19.30 — "Тугішныя ў джын".

ТЭАТР-СТУДЫЯ
КІНААКЦІЯ
4-5 мая — "Фантазія
па Гогаля".

БЕЛДЗЯРЖФІЛМАРМОНІЯ
(канцэртная зала)
4 мая — канцэрт
арганнай музыкі. К.Шаўра.
Творы І.С.Баха.

5 мая у 16.00 — дабрачынны канцэрт ў Беларускай фонд "Мы — дзеці". Беларускае дзяржаўнае харэаграфічнае ансамбль "Харошкі". Мастацкі кіраўнік — В.Гая-вая.

Праграма тэлеперадач

Аўторак, 4 мая

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца распуліца.

8.10. Пад купалам Сусвету.

8.25. "Ціха! Ідзе запіс!". Сонечны дожджык. Фільм-канцэрт.

9.00. Беларускае літаратура. 8-ы клас.

9.35. "Мачыха".

10.25. Студыя "Тэлесябрына".

12.00. Гандбол. Беларусь—Турцыя.

13.30. Навіны.

13.40. "Атрад спецыяльнага прызначэння". Маст.фільм. 1-я і 2-я серыі.

15.55. Сібар-топ-10.

16.55. "Рускія песні спявае Леанід Смятаннікаў".

17.30. Навіны.

17.40. Беларускае літаратура. 11-ы клас.

18.10. "У гасцях у Нептуна". Кінаарыс.

18.20. Дошка аб'яў.

18.30. Навіны Бі-бі-сі.

19.00. Абласныя навіны (Віцебск).

19.10. Знаныміна хваля. Прымае ўзрэд старшын. Дзяржаўнага патэнціала ведамства В.Кудашова. Прамая лінія.

20.10. Дзяржаўны мастацкі музей Беларусі. Перадача 4-я.

20.30. "Фантазія на тэму Фабержэ". Кінаарыс.

20.40. Калыханка.

21.00. Панаірама.

21.35. "Лада ОМС" прадстаўляе: "Мачыха".

22.25. Рускуму тэатру — 60 гадоў. Перадача 2-я.

23.25. Ігіка.

23.40. Тэлебярэжа.

23.50. Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна".

7.00. Навіны.

7.20. Творчыя народаў свету.

7.50. Музычныя.

8.35. "Прыгоды чорнага Прыжужа".

9.00. Новае пакаленне выбірае.

9.50. Музычныя кіескі.

10.20. Пад знакам "п".

11.10. "Шкспірыяда". Фільм 4-ы.

11.40. 100 дзён Біла Клінтана.

12.25. "Нябесны ціхаход". Маст.фільм.

14.00. Навіны (з сурдаперакладам).

14.25. Мультифільм "Прыці і русалачка".

14.50. Міжнародны балетны прыз Бенуа на сцэне Вялікага тэатра.

16.45. Цудоўная смарэка.

17.45. Наворне.

17.50. Тэма.

18.35. "Пішныя". 3-я серыя.

19.40. Доброй ночы, малышы!

20.00. Навіны.

20.40. Партрэт на фоне. Муслім Матама.

21.35. "Шлях гераніу". 4-я серыя.

22.25. Магія моды. У перапынку (23.00) — Навіны.

23.40. Пецярбурскі дварцовы бал.

0.25. "Валкі перапынак". Маст.фільм. 3-я і 4-я серыі.

7.00. Весткі.

7.25. Крыніцы.

7.55. Дзіцячы тэлеатр. "Ваверчаня-кутасік".

8.25. Новыя стары свет.

9.25. Толькі для вас.

9.55. Аты-баты.